

EL

EL

EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 21.9.2010
COM(2010) 495 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αξιολόγηση της δράσης που ανέλαβαν η Λιθουανία και η Ρουμανία

**ανταποκρινόμενες στη σύσταση του Συμβουλίου, της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2010, για τον
τερματισμό της κατάστασης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος**

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αξιολόγηση της δράσης που ανέλαβαν η Λιθουανία και η Ρουμανία

ανταποκρινόμενες στη σύσταση του Συμβουλίου, της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2010, για τον
τερματισμό της κατάστασης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος

1. Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΣΤΑΘΕΡΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΚΡΙΣΗ

Η συντριπτική πλειοψηφία των κρατών μελών της ΕΕ αντιμετωπίζει σήμερα ελλείμματα γενικής κυβέρνησης τα οποία υπερβαίνουν την τιμή αναφοράς του 3% του ΑΕΠ που ορίζει η συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Τα αίτια της συχνά σοβαρής επιδείνωσης του ελλείμματος, καθώς και του χρέους, πρέπει να εξετάζονται στο πλαίσιο της πρωτοφανούς παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης και της επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας κατά την περίοδο 2008/09. Η κατάσταση αυτή αποτελεί τη συνισταμένη πολλών παραγόντων. Πρώτον, η επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας επέφερε μείωση των φορολογικών εσόδων και αύξηση των δαπανών για κοινωνικές παροχές (π.χ. επιδόματα ανεργίας). Δεύτερον, αναγνωρίζοντας τον σημαντικό ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι δημοσιονομικές πολιτικές στην παρούσα έκτακτη οικονομική συγκυρία, τα κράτη μέλη έθεσαν σε εφαρμογή ένα ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας (ΕΣΑΟ). Το σχέδιο προέβλεπε ότι τα κίνητρα πρέπει να διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών ώστε να αντικατοπτρίζουν τη διαφορετική τους κατάσταση ως προς τη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών και την ανταγωνιστικότητα. Τέλος, αρκετά κράτη μέλη έλαβαν μέτρα για τη σταθεροποίηση του χρηματοπιστωτικού τομέα, ορισμένα από τα οποία έχουν επιπτώσεις στην κατάσταση του χρέους ή συνιστούν κίνδυνο υψηλότερων ελλειμμάτων και χρέους στο μέλλον, μολονότι ορισμένες από τις δαπάνες της δημόσιας στήριξης μπορούν να ανακτηθούν μελλοντικά.

Τον Οκτώβριο του 2009, με αφορμή τις πρώτες ενδείξεις ανάκαμψης, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε μια δημοσιονομική στρατηγική εξόδου από την κρίση βασιζόμενη στις εξής αρχές: (i) Η στρατηγική εξόδου θα πρέπει να συντονιστεί στις διάφορες χώρες στο πλαίσιο συνεπούς εφαρμογής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. (ii) Υφίσταται ανάγκη έγκαιρης άρσης των δημοσιονομικών κινήτρων. Εφόσον οι προγνώσεις της Επιτροπής συνεχίσουν να δείχνουν ότι ενισχύεται και καθίσταται αυτοδύναμη η ανάκαμψη, θα πρέπει να αρχίσει η δημοσιονομική εξυγίανση σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ το αργότερο το 2011. Οι ιδιαιτερότητες της κατάστασης κάθε χώρας πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και ορισμένες χώρες πρέπει να εξυγιάνουν τα δημόσια οικονομικά τους πριν το έτος εκείνο. (iii) Δεδομένων των υφιστάμενων προκλήσεων, ο προγραμματισμένος ρυθμός δημοσιονομικής εξυγίανσης πρέπει να είναι φιλόδοξος και να υπερβαίνει αρκετά το όριο του 0,5% του ΑΕΠ κατ' έτος σε διαρθρωτικούς όρους στα περισσότερα κράτη μέλη. (iv) Η δημοσιονομική στρατηγική εξόδου θα πρέπει να συνοδεύεται από σημαντικές πολιτικές, όπως ενισχυμένα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια για τη θεμελίωση της αξιοπιστίας των στρατηγικών εξυγίανσης και μέτρα για τη στήριξη της μακροπρόθεσμης διατηρησιμότητας των δημόσιων οικονομικών, όπως τονίζεται στο ΣΣΑ. Επιπλέον, θα πρέπει να ενισχυθούν οι προσπάθειες διαρθρωτικής μεταρρύθμισης για τη βελτίωση της παραγωγικότητας και τη στήριξη των μακροπρόθεσμων επενδύσεων. Οι εν λόγω αρχές για τη δημοσιονομική στρατηγική εξόδου εφαρμόστηκαν στις συστάσεις που εκδόθηκαν στο πλαίσιο των διαδικασιών υπερβολικού

ελλείμματος, καθώς και στον τελευταίο κύκλο ετήσιων αξιολογήσεων των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης. Οι προθεσμίες για τη διόρθωση των ελλειμμάτων και τις απαιτούμενες διαρθρωτικές προσαρμογές διαφέρουν ανάλογα με το κράτος μέλος, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες της κάθε χώρας.

Τα μέτρα δημοσιονομικών κινήτρων στο πλαίσιο του ΕΣΑΟ, σε συνδυασμό με τα μέτρα σταθεροποίησης του χρηματοπιστωτικού τομέα εμπόδισαν την κατάρρευση της οικονομίας και έθεσαν τα θεμέλια για την ανάκαμψή της. Οι εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2010, και ειδικότερα επίσης οι ενδιάμεσες προγνώσεις του Σεπτεμβρίου 2010, επιβεβαιώνουν την προοπτική βαθμιαίας οικονομικής ανάκαμψης που συνάδει με την άρση των δημοσιονομικών κινήτρων.

Στις 16 Φεβρουαρίου 2010, το Συμβούλιο απηύθυνε (αναθεωρημένες) συστάσεις προς τη Λιθουανία και τη Ρουμανία δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, με σκοπό τον τερματισμό της κατάστασης υπερβολικού δημοσιονομικού ελλείμματος έως το 2012¹. Οι εν λόγω συστάσεις βασίστηκαν στις φθινοπωρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2009 και στις συμφωνηθείσες αρχές της δημοσιονομικής στρατηγικής εξόδου. Το Συμβούλιο όρισε ως προθεσμία ανάληψης αποτελεσματικής δράσης, ως ανταπόκριση στις συστάσεις, την 16^η Αυγούστου 2010.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97² και τον αναθεωρημένο Κώδικα Δεοντολογίας³, ένα κράτος μέλος θεωρείται ότι έχει αναλάβει αποτελεσματική δράση εάν έχει ενεργήσει σύμφωνα με τη σύσταση που βασίζεται στο άρθρο 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ. Ο Κώδικας Δεοντολογίας αναφέρει ότι κατά την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της δράσης πρέπει να λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη εάν το εκάστοτε κράτος μέλος έχει επιτύχει την ετήσια βελτίωση του κυκλικά προσαρμοσμένου ισοζυγίου του, χωρίς να υπολογίζονται τα έκτακτα και άλλα προσωρινά μέτρα που είχε αρχικά συστήσει το Συμβούλιο. Εφόσον η διαπιστούμενη προσαρμογή αποδεικνύεται κατώτερη σε σχέση με τη σύσταση, πρέπει να αναλύονται προσεκτικά τα αίτια της υστέρησης. Σε περίπτωση πολυετούς προσαρμογής, ο Κώδικας Δεοντολογίας ορίζει ότι η αξιολόγηση πρέπει να εστιάζεται κυρίως στα μέτρα που λαμβάνονται προκειμένου να εξασφαλιστεί κατάλληλη δημοσιονομική προσαρμογή κατά το έτος που έπεται της διαπίστωσης του υπερβολικού ελλείμματος.

Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή προέβη σε αξιολόγηση της δράσης που ανέλαβαν η Λιθουανία και η Ρουμανία σε εφαρμογή των συστάσεων του Συμβουλίου⁴.

Ειδικότερα για τη Ρουμανία, η εφαρμογή πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης της τάξης περίπου 5% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση, έθεσε τη χώρα σε κατάλληλη τροχιά επίτευξης του στόχου όσον αφορά το δημόσιο έλλειμμα για το 2010 που είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο

¹ Επισκόπηση όλων των προηγούμενων και εν εξελίξει διαδικασιών ΔΥΕ διατίθενται στο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm

² ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6.

³ «Λεπτομερείς ρυθμίσεις για την εφαρμογή του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και κατευθυντήριες γραμμές για τη μορφή και το περιεχόμενο των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης», που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο ECOFIN στις 7 Σεπτεμβρίου 2010. Διατίθεται στο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/legal_texts/index_en.htm.

⁴ Για τη Μάλτα, η οποία έλαβε επίσης συστάσεις δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ στις 16 Φεβρουαρίου 2010, η αξιολόγηση αναβλήθηκε για μετά την υποβολή του προϋπολογισμού 2011, λαμβανομένης υπόψη της σύστασης του Συμβουλίου προς τη Μάλτα για τον τερματισμό της κατάστασης υπερβολικού ελλείμματος έως το 2011.

του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής. Οι εκτεταμένες μεταφορές από τα μέτρα εξυγίανσης του 2010 και οι σχεδιαζόμενες επιπρόσθετες οικονομίες στο σκέλος των δαπανών αναμένεται να επιτρέψουν περαιτέρω μείωση του ελλείμματος κάτω από το 5% του ΑΕΠ το 2011. Τα μέτρα που λήφθηκαν αποτελούν σημαντικό βήμα για την αποκατάσταση της υγιούς δημοσιονομικής θέσης και μακροοικονομικής σταθερότητας. Συγχρόνως υφίστανται σοβαροί κίνδυνοι. Ειδικότερα, κρίνεται κρίσιμη η διατήρηση των μέτρων εξυγίανσης και η μη εξουδετέρωση των αποτελεσμάτων τους από άλλες πολιτικές. Επιπλέον, οι αρχές οφείλουν να εξακολουθήσουν να υλοποιούν επιμελώς τις μεταρρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής.

Η Λιθουανία έθεσε σε εφαρμογή σημαντικά μέτρα δημοσιονομικής διόρθωσης που είχαν προγραμματιστεί στον προϋπολογισμό του 2010, τα οποία αναμένεται να αποφέρουν εξοικονόμηση πόρων άνω του 3% του ΑΕΠ. Οι αρχές υιοθέτησαν επίσης αρκετά μέτρα για το 2011 και περιέγραψαν με κάποιες λεπτομέρειες τη στρατηγική εξυγίανσης που είναι αναγκαία για τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Τα προσεχή έτη, ωστόσο, θα πρέπει να γίνουν περαιτέρω σημαντικές προσαρμογές. Στον προϋπολογισμό του 2011 θα πρέπει να περιληφθούν και άλλα σημαντικά μέτρα, αντικαθιστώντας επίσης με τον τρόπο αυτό προσωρινά μέτρα με μεγαλύτερης διάρκειας και διαρθρωτικά μέτρα. Εφόσον οι οικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχθούν ευνοϊκότερες από τις προηγουμένως αναμενόμενες, θα πρέπει να δοθεί βάρος στην επιτάχυνση της εξυγίανσης και στην υπερκάλυψη των στόχων. Οι προτάσεις για την ενίσχυση του δεσμευτικού χαρακτήρα του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου και της παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθώς και των διαρθρωτικών προσαρμογών (ιδίως του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης), είναι ευπρόσδεκτες, πλην όμως οι αρχές καλούνται να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους στους ανωτέρω τομείς.

Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απαιτούνται περαιτέρω ενέργειες προς το παρόν στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

2. ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

2.1. Η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος και οι πλέον πρόσφατες συστάσεις

Στις 7 Ιουλίου 2009, το Συμβούλιο εξέδωσε απόφαση σχετικά με την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στη Λιθουανία σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 6 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (ΣΕΚ). Η πιο πρόσφατη σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ εκδόθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2010⁵.

Το Συμβούλιο συνέστησε στη Λιθουανία να θέσει τέλος στην τρέχουσα κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2012. Οι λιθουανικές αρχές πρέπει να μειώσουν το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε επίπεδο κάτω από το 3% του ΑΕΠ κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο, με τη λήψη μέτρων σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο. Συγκεκριμένα, για το σκοπό αυτό, οι λιθουανικές αρχές πρέπει: α) να εφαρμόσουν αυστηρά τα διορθωτικά μέτρα που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του 2010 και να θεσπίσουν, εφόσον απαιτείται, συμπληρωματικά μέτρα για την επίτευξη της προγραμματιζόμενης εξυγίανσης· β) να εξασφαλίσουν μέση ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή τουλάχιστον 2¼% του ΑΕΠ στη διάρκεια της περιόδου 2010-2012, ιδίως με τη συγκράτηση των τρεχουσών πρωτογενών

⁵ Όλα τα σχετικά με τη ΔΥΕ έγγραφα για τη Λιθουανία είναι δημοσιευμένα στον ακόλουθο δικτυακό τόπο: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

δαπανών· γ) να καθορίσουν και να θεσπίσουν τα πρόσθετα μέτρα που απαιτούνται για την επίτευξη της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2012, εφόσον το επιτρέψουν οι κυκλικές συνθήκες, και να επιταχύνουν τη μείωση του ελλείμματος σε περίπτωση που οι οικονομικές ή οι δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχτούν καλύτερες από αυτές που αναμένονται προς το παρόν· προς το σκοπό αυτό, να θεσπίσουν και να εφαρμόσουν το ταχύτερο τις προγραμματισμένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, που θα εξασφαλίσουν σημαντική εξοικονόμηση πόρων του προϋπολογισμού.

Επιπλέον, για να περιοριστούν οι κίνδυνοι που συνδέονται με την προσπάθεια προσαρμογής, οι λιθουανικές αρχές θα πρέπει να βελτιώσουν το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο, μεταξύ άλλων, με την ενίσχυση, της δημοσιονομικής διακυβέρνησης και διαφάνειας και την αύξηση της πειθαρχίας σε επίπεδο δαπανών μέσω του καθορισμού δεσμευτικών ανωτάτων ορίων, και να βελτιώσουν την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε όλη τη διάρκεια του έτους. Το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό πλαίσιο θα πρέπει να ενισχυθεί με τη θέσπιση των αναγκαίων στοιχείων και μηχανισμών πρόληψης, προκειμένου να αποτραπεί η εμφάνιση προκυκλικών αποτελεσμάτων.

Το Συμβούλιο όρισε ως προθεσμία την 16^η Αυγούστου 2010 προκειμένου η κυβέρνηση της Λιθουανίας να αναλάβει αποτελεσματική δράση ώστε να εφαρμόσει τα συνιστώμενα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης το 2010 που προβλέπονται στον προϋπολογισμό του 2010 και να προσδιορίσει τη στρατηγική εξυγίανσης που θα είναι αναγκαία για την πρόοδο όσον αφορά τη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος. Για την αξιολόγηση της αναληφθείσας αποτελεσματικής δράσης θα ληφθούν υπόψη οι οικονομικές εξελίξεις σε σύγκριση με τις οικονομικές προοπτικές στις φθινοπωρινές προγνώσεις του 2009 των υπηρεσιών της Επιτροπής.

2.2. Αξιολόγηση της αναληφθείσας αποτελεσματικής δράσης

Σύμφωνα με τις εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2010, οι προοπτικές της πραγματικής οικονομίας στη Λιθουανία είναι ευνοϊκότερες από τις αναμενόμενες κατά τον χρόνο έκδοσης των συστάσεων του Συμβουλίου, τον Φεβρουάριο του 2010. Μετά από οξεία ύφεση το 2009, με πτώση του πραγματικού ΑΕΠ κατά 14,8%, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να μειωθεί κατά 0,6% το 2010 και να αυξηθεί κατά 3,2% το 2011, ενώ στις φθινοπωρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2009 προβλεπόταν μείωση κατά 3,9% και αύξηση κατά 2,5%. Η αναμενόμενη ανάκαμψη της λιθουανικής οικονομίας επιβεβαιώθηκε πρόσφατα, δεδομένου ότι το δεύτερο τρίμηνο του 2010 σημειώθηκε θετικός ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης (+1,3%).

Το δημοσιονομικό έλλειμμα ανήλθε σε 8,9% του ΑΕΠ το 2009, λόγω πολύ σοβαρής οικονομικής επιβράδυνσης και παρά τα σημαντικά μέτρα εξυγίανσης της τάξης του 8% του ΑΕΠ περίπου που θεσπίστηκαν στη διάρκεια του 2009, αποτέλεσμα το οποίο ήταν πάντως καλύτερο σε σχέση με το 9,8% του ΑΕΠ που αναμενόταν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και τις αρχές το φθινόπωρο του 2009. Αυτό εξηγείται από τον χαμηλότερο σχεδόν κατά 3 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ δείκτη δαπανών, που εξουδετερώθηκε εν μέρει από τον χαμηλότερο κατά 2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ δείκτη εσόδων σε σχέση με τον αναμενόμενο.

Όσον αφορά το 2010, οι αρχές έχουν εν γένει θέσει σε εφαρμογή τα μέτρα μείωσης του ελλείμματος που προέβλεπε ο προϋπολογισμός του 2010, σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου. Η σημαντική δέσμη μέτρων εξοικονόμησης πόρων άνω του 3% του ΑΕΠ που περιλαμβάνονται στον προϋπολογισμό του 2010 τέθηκε σε εφαρμογή από τις αρχές στη

διάρκεια του έτους. Ως εκ τούτου, επιβλήθηκαν μεγάλες περικοπές δαπανών όπως προβλεπόταν, ιδίως τρεχουσών δαπανών (1,7% του ΑΕΠ), συμπεριλαμβανομένων κυρίως των μισθολογικών δαπανών του δημόσιου τομέα, και κοινωνικών παροχών, μεταξύ των οποίων συντάξεις και επιδόματα μητρότητας (1,3% του ΑΕΠ). Οι αλλαγές στο σκέλος των εσόδων περιορίζονται στο ενιαύσιο αποτέλεσμα της αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ τον Σεπτέμβριο του 2009 (0,7% του ΑΕΠ), στη μείωση του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος εταιρειών και σε ορισμένες αυξήσεις των μη φορολογικών εσόδων. Κάποιες άλλες δαπάνες, όπως οι πληρωμές τόκων και οι κεφαλαιακές δαπάνες, λόγω της εθνικής συγχρηματοδότησης των κονδυλίων της ΕΕ, προβλέπεται να αυξηθούν. Ο αρχικός στόχος για το έλλειμμα στον προϋπολογισμό του 2010, του 9,5% του ΑΕΠ, τροποποιήθηκε σε 8,1% του ΑΕΠ στο πρόγραμμα σύγκλισης του Φεβρουαρίου 2010, αντικατοπτρίζοντας τις σαφώς ευνοϊκότερες εξελίξεις σε σχέση με τις παραδοχές του προϋπολογισμού. Οι εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2010 κάνουν λόγο για ελαφρώς υψηλότερο έλλειμμα της τάξης του 8,4% του ΑΕΠ. Η απόκλιση από τον νέο επίσημο στόχο οφείλεται κατά κύριο λόγο στην χαμηλότερη ονομαστική ανάπτυξη στις εαρινές προγνώσεις. Γενικά, τα δημοσιονομικά αποτελέσματα εμφανίζονται ελαφρώς καλύτερα σε σχέση με τις προβλέψεις και ο δημοσιονομικός στόχος που έθεσαν οι λιθουανικές αρχές στο πρόγραμμα σύγκλισης του Φεβρουαρίου 2010 φαίνεται εφικτός.

Ο υπολογισμός της δημοσιονομικής προσαρμογής που ανέλαβαν οι λιθουανικές αρχές επηρεάζεται έντονα από τις εκτεταμένες αναθεωρήσεις της δυνητικής ανάπτυξης μετά την ισχυρή ανάπτυξη της λιθουανικής οικονομίας πριν την κρίση. Οι τελευταίες εκτιμήσεις με τη χρήση των συνήθων μεθόδων είναι πιθανόν να υποεκτιμούν σημαντικά τη διαρθρωτική προσαρμογή στις έκτακτες αυτές περιστάσεις, καθώς καταλήγουν σε μια σχετικά μικρή επιδείνωση του κενού παραγωγής το 2010, και είναι απίθανο να αντικατοπτρίζουν πλήρως την συμπεριφορά των δημοσιονομικών συνιστωσών στον πολύ ακραίο αυτό κύκλο. Αυτό σημαίνει ότι ένα ελάχιστο μόνο μέρος της τρέχουσας επιδείνωσης των δημοσίων εσόδων και δαπανών καταλογίζεται στην κυκλική συνιστώσα. Δεδομένης της μικρής βελτίωσης στο αναμενόμενο το 2010 ονομαστικό δημοσιονομικό ισοζύγιο, τα αποτελέσματα που προαναφέρθηκαν οδηγούν σε μεταβολή του διαρθρωτικού ισοζυγίου το 2010 κατά μόλις 1/3% του ΑΕΠ. Ωστόσο, οι πλέον πρόσφατες εκτιμήσεις για την πορεία των εσόδων καταδεικνύουν επιδείνωση περίπου 2% του ΑΕΠ το 2010, παρά τα επιλεκτικά μέτρα αύξησης των εσόδων που έλαβε η κυβέρνηση για να αναχαιτίσει την υστέρηση. Ταυτόχρονα, η κυβέρνηση κατόρθωσε να μειώσει τη συνολική δαπάνη, παρά την κυκλική αύξηση των δαπανών για την ανεργία. Τα ανωτέρω στοιχεία και ο εκτιμώμενος δημοσιονομικός αντίκτυπος (με τη χρήση της συνθετικής μεθόδου - bottom-up) των μέτρων που λήφθηκαν στον προϋπολογισμό του 2010 και είναι υπό εκτέλεση, καταδεικνύουν ότι η διαρθρωτική προσαρμογή το 2010 μπορεί να προσεγγίσει ή ακόμα και να υπερβεί το 2¼% του ΑΕΠ (κατά μέσο όρο την περίοδο 2010-2012) που συνέστησε το Συμβούλιο.

Παρά τη σημαντική δημοσιονομική εξυγίανση που ήδη εφαρμόστηκε το 2009 και 2010, απαιτείται περαιτέρω σοβαρή προσαρμογή τα προσεχή έτη προκειμένου να επιτευχθεί η διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012. Εν προκειμένω, ο προϋπολογισμός του 2011 αποτελεί σημαντικό βήμα στην υλοποίηση ουσιαστικού μέρους της απαραίτητης εξυγίανσης. Οι αρχές έχουν ήδη θεσπίσει αρκετά μέτρα που αφορούν το 2011, ενόψει της κατάρτισης του προϋπολογισμού του 2011, πλην όμως τα περισσότερα εξ αυτών αποτελούν συνέχεια ήδη υφιστάμενων μέτρων και ορισμένα εξακολουθούν να έχουν προσωρινό χαρακτήρα. Οι περικοπές στους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων, που μειώθηκαν αρκετές φορές μέσα στο 2009, τόσο όσον αφορά τη βάση όσο και τους συντελεστές, επεκτάθηκαν το 2011, παρατείνοντας τις εκτιμώμενες οικονομίες της τάξης του 0,5% του ΑΕΠ που επιτεύχθηκαν το προηγούμενο έτος, πλην όμως εγείρουν αμφιβολίες ως προς τη δυνατότητα

συνέχισής τους στο μέλλον, εφόσον βελτιωθούν οι οικονομικές συνθήκες. Επίσης, η μείωση των μεταβιβάσεων στα συνταξιοδοτικά ταμεία του δεύτερου πυλώνα, που προηγουμένως είχαν μειωθεί μόνο για την περίοδο 2009-2010, παρατάθηκε έως ότου βελτιωθεί η οικονομική κατάσταση. Αυτό αντιπροσωπεύει εξοικονόμηση πόρων περίπου 0,6% του ΑΕΠ βραχυπρόθεσμα, μολονότι επηρεάζει αρνητικά τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών και, επειδή πρόκειται για προσωρινό μέτρο, δεν συμβάλλει στη διαρθρωτική εξυγίανση. Παρατάθηκε επίσης και η μείωση των επιδομάτων αναρρωτικής αδείας (0,1% του ΑΕΠ). Επιπλέον της παράτασης των μέτρων που είχαν ήδη αποφασιστεί τα προηγούμενα έτη, θα προκύψει εξοικονόμηση δημοσιονομικών πόρων από ορισμένες διαρθρωτικές αλλαγές, που περιλαμβάνουν τη μείωση των επιδομάτων μητρότητας από τον Ιούλιο 2011. Το πλήρες αποτέλεσμα της αλλαγής αυτής εκτιμάται ότι θα αποφέρει οικονομίες της τάξης περίπου του 0,35% του ΑΕΠ το 2011 και 0,7% του ΑΕΠ ετησίως τα επόμενα έτη. Καθώς τα ανωτέρω μέτρα για την παράταση της ισχύος των προγενέστερων περικοπών είχαν ήδη περιληφθεί στις εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, εκτός από τη μείωση των μεταβιβάσεων στα συνταξιοδοτικά ταμεία του δεύτερου πυλώνα, οι προβολές της Επιτροπής σχετικά με το έλλειμμα το 2011 δεν μεταβάλλονται σημαντικά από τα μέχρι τούδε ληφθέντα μέτρα, ενώ φαίνεται να χρειάζονται περαιτέρω μέτρα της τάξης περίπου του 1 2/3% του ΑΕΠ προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξυγίανση το 2011. Συνεπώς, ο προϋπολογισμός του 2011 πρέπει να συμπεριλάβει περαιτέρω μέτρα εξυγίανσης ώστε να επιτευχθεί έλλειμμα κάτω του 6% του ΑΕΠ, σε συμφωνία με τους στόχους που τέθηκαν στο πρόγραμμα σύγκλισης του Φεβρουαρίου 2010, καθώς και με τη σύσταση του Συμβουλίου.

Η αντικατάσταση των προσωρινών μέτρων με μεγαλύτερης διάρκειας και διαρθρωτικά μέτρα θα συμβάλει στην ενίσχυση της ποιότητας της εξυγίανσης, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Παράλληλα, λαμβανομένης υπόψη της μεγάλης προσαρμογής τα προσεχή έτη, είναι σημαντικό για την κυβέρνηση να στοχεύσει στην επιτάχυνση της εξυγίανσης και την υπερκάλυψη των στόχων, εφόσον οι οικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχτούν καλύτερες από τις αναμενόμενες. Το επόμενο πρόγραμμα σύγκλισης πρέπει να παρέχει ουσιαστικές λεπτομέρειες σχετικά με τη δημοσιονομική στρατηγική στην οποία θα στηριχθεί η αναγκαία εξυγίανση έως το 2012.

Το πρόγραμμα σύγκλισης του Φεβρουαρίου 2010 θέτει ως στόχο την προοδευτική μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ έως το 2012, που αποτελεί την προθεσμία που έθεσε το Συμβούλιο για τη διόρθωση. Για να επιτευχθούν οι στόχοι προβλέπονται ποσοτικοποιημένα μέτρα εξυγίανσης και στο σκέλος των εσόδων και στο σκέλος των δαπανών του προϋπολογισμού, αλλά χρειάζεται να υποστηριχθούν με ειδικά μέτρα σύμφωνα με τη σύσταση του Συμβουλίου.

Όσον αφορά τη σύσταση του Συμβουλίου για ενίσχυση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου, συντάχθηκε νέο έγγραφο προβληματισμού σχετικά με τη μεταρρύθμιση του πλαισίου σχεδιασμού και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και είναι υπό συζήτηση με στόχο την υποβολή του το φθινόπωρο του 2010. Ειδικότερα, συζητούνται μέτρα για τη βελτίωση της διαφάνειας και της παρακολούθησης της δημοσιονομικής διαδικασίας με την παρουσίαση και δημοσίευση δεικτών για τον κρατικό προϋπολογισμό με βάση τις ταξινομήσεις του ΕΣΛ 95. Στη διαδικασία κατάρτισης του προϋπολογισμού πρόκειται να εισαχθούν δείκτες δημοσιονομικού προσανατολισμού και δημοσιονομικής ώθησης. Προκειμένου να βελτιωθεί ο δεσμευτικός χαρακτήρας, προτείνεται αυτόματη υποχρέωση εφαρμογής αντιπληθωριστικής δημοσιονομικής πολιτικής, με βάση τους δείκτες για το κενό παραγωγής. Η εφαρμογή των μέτρων αυτών, ιδίως όσον αφορά την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, καθώς και η ενίσχυση του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, πρέπει να επιταχυνθούν

προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τη σύσταση του Συμβουλίου τα προσεχή έτη.

Σύμφωνα με τη σύσταση, η Λιθουανία σημειώνει επίσης περαιτέρω πρόοδο στην εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Τον Ιούνιο του 2010 εγκρίθηκε έγγραφο προβληματισμού σχετικά με τη μεταρρύθμιση της κοινωνικής ασφάλισης· η μεταρρύθμιση πρόκειται να υλοποιηθεί σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο έχει σχεδόν ολοκληρωθεί και, μεταξύ των μέτρων, περιλαμβάνει προοδευτική αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης από το 2012 ώστε να βελτιωθεί η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Το κοινοβούλιο πρέπει να ψηφίσει το μέτρο αυτό το φθινόπωρο.

Στις 27 Αυγούστου 2010, οι λιθουανικές αρχές υπέβαλαν προαιρετική έκθεση σχετικά με τη δράση που ανέλαβαν ανταποκρινόμενες στη σύσταση του Συμβουλίου του Φεβρουαρίου 2010. Η έκθεση αναφέρεται στα μέτρα που υλοποιήθηκαν το 2010, τα οποία θα επιτρέψουν την επίτευξη της επιδιωκόμενης εξυγίανσης, περιγράφει τα υπό εκπόνηση μέτρα ενόψει της έγκρισης του προϋπολογισμού του 2011 και επιβεβαιώνει τη δέσμευση για λήψη περαιτέρω μέτρων με σκοπό τη διόρθωση του ελλείμματος έως το 2012. Παρέχει επίσης στοιχεία σχετικά με την πρόοδο των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την ενίσχυση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου.

2.3. Συμπεράσματα

Με βάση τις τρέχουσες πληροφορίες, φαίνεται ότι η Λιθουανία έχει αναλάβει δράση που αντιπροσωπεύει επαρκή πρόοδο στη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος εντός των χρονικών ορίων που έχει θέσει το Συμβούλιο. Ειδικότερα, η Λιθουανία έθεσε το 2010 σε εφαρμογή σημαντικά μέτρα δημοσιονομικής διόρθωσης που είχαν προγραμματιστεί στον προϋπολογισμό του 2010, και τα οποία αναμένεται να αποφέρουν οικονομίες άνω του 3% του ΑΕΠ.

Δεδομένου ότι απαιτείται σημαντική προσαρμογή τα προσεχή έτη προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα κάτω του 3% του ΑΕΠ το 2012, θα χρειαστούν περαιτέρω μέτρα κατά τα τελευταία έτη για τη στήριξη της επιδιωκόμενης εξυγίανσης. Οι αρχές της Λιθουανίας θέσπισαν ήδη αρκετά μέτρα για το 2011 και περιέγραψαν σχετικά λεπτομερώς την στρατηγική εξυγίανσης που απαιτείται για να σημειωθεί πρόοδος στη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος έως το 2012, προθεσμία που ορίστηκε στη σύσταση του Συμβουλίου. Ο προϋπολογισμός του 2011 που πρόκειται να εγκριθεί το φθινόπωρο πρέπει να περιλαμβάνει περαιτέρω σημαντικά και διαρκή μέτρα, αναγκαία για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων που παρουσιάστηκαν στο πρόγραμμα σύγκλισης. Η αντικατάσταση των προσωρινών μέτρων με μεγαλύτερης διάρκειας και διαρθρωτικά μέτρα θα συμβάλει στην ενίσχυση της ποιότητας της εξυγίανσης, στηρίζοντας με τον τρόπο αυτό την μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών.

Παράλληλα, σε συμφωνία με τη σύσταση του Συμβουλίου και λαμβανομένης υπόψη της μεγάλης προσαρμογής τα προσεχή έτη, είναι σημαντικό για την κυβέρνηση να στοχεύσει στην επιτάχυνση της εξυγίανσης και την υπερκάλυψη των στόχων, εφόσον οι οικονομικές και δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχτούν καλύτερες από τις αναμενόμενες. Οι λιθουανικές αρχές ξεκίνησαν τις ενέργειες για την ενίσχυση αφενός του δεσμευτικού χαρακτήρα του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου και αφετέρου της παρακολούθησης της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η κυβέρνηση προέβη επίσης σε διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ειδικότερα του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, που θα βελτιώσουν την μακροπρόθεσμη

διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών. Τα μέτρα αυτά είναι ευπρόσδεκτα και οι αρχές καλούνται να επιταχύνουν τις προσπάθειές τους στους τομείς αυτούς.

Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απαιτούνται προς το παρόν περαιτέρω ενέργειες στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για την Λιθουανία. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις δημοσιονομικές εξελίξεις στη Λιθουανία σύμφωνα με τα όσα ορίζουν η Συνθήκη και το ΣΣΑ, ιδίως υπό το πρίσμα της εύθραυστης κατάστασης των δημόσιων οικονομικών.

Σύγκριση βασικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβολών

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Πραγματικό ΑΕΠ (μεταβολή %)	COM	9,8	2,8	-15,0	-0,6	3,2	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	2,8	-15,0	1,6	3,2	1,2
Κενό παραγωγής ¹ (% του δυνητικού ΑΕΠ)	COM	10,1	9,0	-8,2	-8,6	-6,4	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	8,8	-7,7	-5,9	-2,9	-1,7
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	COM	-1,0	-3,3	-8,9	-8,4	-8,5	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	-3,2	-9,1	-8,1	-5,8	-3,0
Πρωτογενές ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)	COM	-0,3	-2,6	-7,9	-6,8	-6,6	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	-2,6	-7,8	-6,2	-3,6	-0,6
Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο ¹ (% του ΑΕΠ)	COM	-3,7	-5,7	-6,7	-6,1	-6,8	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	-5,6	-7,0	-6,5	-5,0	-2,6
Διαρθρωτικό ισοζύγιο ² (% του ΑΕΠ)	COM	-3,1	-5,6	-7,1	-6,8	-6,8	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	-6,0	-7,2	-6,8	-4,8	-2,3
Ακαθάριστο δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	COM	16,9	15,6	29,3	38,6	45,4	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	μ.δ.σ.	15,6	29,5	36,6	39,8	41,0

Σημειώσεις :

¹ Κενά παραγωγής και κυκλικά προσαρμοσμένα ισοζύγια σύμφωνα με τα προγράμματα, όπως υπολογίστηκαν εκ νέου από τις υπηρεσίες της Επιτροπής βάσει των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στα προγράμματα.

² Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο πλην έκτακτων και λοιπών προσωρινών μέτρων.

Πηγή: Εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2010 (COM) και επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης του Φεβρουαρίου 2010 (ΠΣΥ)

3. ΡΟΥΜΑΝΙΑ

3.1. Διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος και οι πλέον πρόσφατες συστάσεις

Στις 7 Ιουλίου 2009, το Συμβούλιο, αποφάσισε ότι η Ρουμανία παρουσίαζε υπερβολικό έλλειμμα σύμφωνα με το άρθρο 104 παράγραφος 6 της ΣΕΚ. Η πιο πρόσφατη σύσταση του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ εκδόθηκε στις 16 Φεβρουαρίου 2010⁶.

Το Συμβούλιο συνέστησε στη Ρουμανία να θέσει τέλος στην τρέχουσα κατάσταση υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2012. Οι ρουμανικές αρχές πρέπει να μειώσουν το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης σε επίπεδο κάτω από το 3% του ΑΕΠ κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο με τη λήψη μέτρων σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο. Συγκεκριμένα, για τον σκοπό αυτό, η Ρουμανία πρέπει: α) να εφαρμόσει τα δημοσιονομικά μέτρα το 2010 όπως

⁶ Όλα τα έγγραφα σχετικά με τη ΔΥΕ για τη Ρουμανία δημοσιεύονται στην ακόλουθη ιστοσελίδα: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm.

προβλέπεται στον νόμο για τον προϋπολογισμό και να συνεχίσει την εξυγίανση το 2011 και 2012· β) να εξασφαλίσει μέση ετήσια δημοσιονομική προσαρμογή 1¼% του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2010-2012· γ) να προσδιορίσει τα μέτρα που είναι απαραίτητα για την επίτευξη της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος μέχρι το 2012, εφόσον το επιτρέψουν οι κυκλικές οικονομικές συνθήκες, και να επιταχύνει τη μείωση του ελλείμματος, εάν οι οικονομικές ή οι δημοσιονομικές συνθήκες αποδειχθούν καλύτερες από αυτές που προβλέπονται προς το παρόν·

Για να περιορισθούν οι κίνδυνοι για την προσαρμογή, το Συμβούλιο συνέστησε επίσης στις ρουμανικές αρχές να συνεχίσουν την εφαρμογή των μέτρων για τη βελτίωση της δημοσιονομικής διακυβέρνησης, που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής. Ειδικότερα, το Συμβούλιο θεώρησε ότι η θέσπιση και η εφαρμογή του νόμου περί δημοσιονομικής ευθύνης θα ενισχύσει σημαντικά την αξιοπιστία και την προβλεψιμότητα των δημοσίων οικονομικών μέσω, μεταξύ άλλων, της σύστασης δημοσιονομικού συμβουλίου, της θέσπισης δεσμευτικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού πλαισίου, της εξασφάλισης ρεαλιστικότερων προβλέψεων εσόδων και της επιβολής ορίων στις αναθεωρήσεις του προϋπολογισμού κατά τη διάρκεια του έτους. Το Συμβούλιο συνέστησε στη Ρουμανία να εγκρίνει και να εφαρμόσει το σχέδιο μεταρρύθμισης του συνταξιοδοτικού συστήματος, το οποίο θα βελτιώσει τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημόσιων οικονομικών, διασφαλίζοντας παράλληλα τα κατάλληλα ποσοστά αναπλήρωσης.

Το Συμβούλιο όρισε την 16^η Αυγούστου 2010 ως προθεσμία για την ανάληψη αποτελεσματικής δράσης από τη Ρουμανία με σκοπό την εφαρμογή των μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης κατά το 2010, όπως προβλέπεται στον προϋπολογισμό του 2010, και για τον καθορισμό της στρατηγικής εξυγίανσης προς την κατεύθυνση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος. Διευκρίνισε ότι για την αξιολόγηση της αναληφθείσας αποτελεσματικής δράσης θα ληφθούν υπόψη οι οικονομικές εξελίξεις σε σύγκριση με τις οικονομικές προοπτικές των φθινοπωρινών προγνώσεων των υπηρεσιών της Επιτροπής το 2009.

3.2. Αξιολόγηση της αναληφθείσας αποτελεσματικής δράσης

Τον Ιούλιο του 2010, οι υπηρεσίες της Επιτροπής επικαιροποίησαν τις μακροοικονομικές προγνώσεις τους για τη Ρουμανία στο πλαίσιο της εφαρμογής του προγράμματος πολυμερούς (ΕΕ/ΔΝΤ/Παγκόσμια Τράπεζα) χρηματοδοτικής συνδρομής. Σύμφωνα με τις νέες προγνώσεις, το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να συρρικνωθεί κατά 1,9% το τρέχον έτος, που συνιστά σημαντική πτωτική αναθεώρηση σε σύγκριση με την αύξηση κατά 0,5% του ΑΕΠ στις φθινοπωρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2009 και την κατά 1,3% αναμενόμενη αύξηση κατά το χρόνο διατύπωσης της σύστασης του Συμβουλίου δυνάμει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ, τον Φεβρουάριο 2010. Οι χειρότερες των αναμενομένων οικονομικές συνθήκες αντικατοπτρίζουν τον αρνητικό αντίκτυπο των δημοσιονομικών διαταραχών στην περιοχή κατά τα πρώτα δύο τρίμηνα του 2010, τις πλημμύρες στο βόρειο τμήμα της Ρουμανίας την άνοιξη και τις αναμενόμενες βραχυπρόθεσμες επιπτώσεις στη ζήτηση λόγω των πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης που εφαρμόστηκαν από την κυβέρνηση τον Ιούλιο του 2010. Τον Ιούλιο 2010, οι υπηρεσίες της Επιτροπής αναθεώρησαν επίσης προς τα κάτω τις αναπτυξιακές προβλέψεις για το 2011 σε 1,5% από 2,6% κατά τον χρόνο διατύπωσης της σύστασης βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 7 της ΣΛΕΕ.

Τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που περιλαμβάνονται στο νόμο για τον προϋπολογισμό του 2010 εφαρμόστηκαν όπως είχαν προγραμματιστεί. Ωστόσο, τα εν λόγω μέτρα δεν απέφεραν τις αναμενόμενες οικονομίες και, με την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών, η δημοσιονομική κατάσταση εξακολούθησε να χειροτερεύει. Κατά τη διάρκεια της αποστολής για την πολυμερή χρηματοδοτική συνδρομή τον Μάιο του 2010 προέκυψε ότι με αμετάβλητες πολιτικές η απόκλιση από τον στόχο για δημοσιονομικό έλλειμμα 6,4% του ΑΕΠ το 2010 θα ήταν μεγάλη (περίπου 3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ), κυρίως λόγω σημαντικής υστέρησης των εσόδων. Για το 2010, ο στόχος για το έλλειμμα αναθεωρήθηκε προς τα άνω σε 7,3% του ΑΕΠ. Για την επίτευξη του αναθεωρημένου στόχου, οι αρχές έλαβαν πρόσθετα μέτρα εξυγίανσης, μεταξύ των οποίων περικοπή των μισθών στον δημόσιο τομέα κατά 25%, μείωση των δαπανών για κοινωνικές παροχές κατά 15%, εξαιρουμένων των συντάξεων, και αύξηση του κύριου συντελεστή ΦΠΑ από 19% σε 24%. Παράλληλα, οι αρχές αποφάσισαν περικοπές δαπανών κατά 10% για αγαθά και υπηρεσίες, ενώ οι πρόωρες συνταξιοδοτήσεις ανεστάλησαν από την 1^η Ιουνίου 2010 μέχρι και μετά την έναρξη ισχύος της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης (1 Ιανουαρίου 2011). Οι βάσεις για τις εισφορές κοινωνικής ασφάλισης και για τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων διευρύνθηκαν και καθιερώθηκε φόρος κύκλου εργασιών για τους προμηθευτές και διανομείς ιατρικού υλικού. Οι αρχές δεσμεύτηκαν επίσης να μειώσουν περαιτέρω το προσωπικό κατά τους προσεχείς μήνες, επιπλέον της κατάργησης του πρώτου εξαμήνου του 2010 άνω των 25000 θέσεων εργασίας. Τα μέτρα εξυγίανσης που συμφωνήθηκαν μετά την έκδοση της σύστασης του Συμβουλίου τον Φεβρουάριο 2010 ανέρχονται περίπου σε 5% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση και, με την παραδοχή ότι θα συνεχιστεί η αυστηρή εκτέλεση του προϋπολογισμού, θέτουν την χώρα σε σωστή πορεία για την επίτευξη του αναθεωρημένου στόχου για το έλλειμμα το 2010.

Οι αρχές σκοπεύουν να μειώσουν περαιτέρω το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης το 2011 κάτω του 5% του ΑΕΠ. Εφόσον τα δημοσιονομικά μέτρα λιτότητας που τέθηκαν σε εφαρμογή το 2010 εξακολουθήσουν να ισχύουν πλήρως, η μεταφορά των μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης από το 2010 (περίπου 2½% του ΑΕΠ) και οι σχεδιαζόμενες πρόσθετες οικονομίες στο σκέλος των δαπανών (το 2011, οι αρχές σχεδιάζουν μεταρρύθμιση του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης, μείωση των ενεργειακών επιδοτήσεων, καθήλωση των συντάξεων σε ονομαστικούς όρους και περαιτέρω μείωση των δημοσίων υπαλλήλων) θα πρέπει να επαρκέσουν για την επίτευξη του στόχου αυτού, με την προϋπόθεση αυστηρής εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Γενικά, με αμετάβλητες πολιτικές, τα μέτρα εξυγίανσης που εγκρίθηκαν και σχεδιάζονται από τις αρχές θα πρέπει να οδηγήσουν σε βελτιώσεις του διαρθρωτικού ισοζυγίου κατά περίπου 3% του ΑΕΠ το 2010 και 2011, άνω του μέσου όρου του 1¾% στη σύσταση του Συμβουλίου.

Στην μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική τους για την περίοδο 2011-2013, οι αρχές θέτουν ως στόχο έλλειμμα 3% του ΑΕΠ το 2012, σε συμφωνία με τη σύσταση του Συμβουλίου. Με την παραδοχή της πλήρους εφαρμογής της δέσμης μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης για την περίοδο 2010-2011 και μέτριας συγκράτησης των δαπανών το 2012, ο εν λόγω στόχος φαίνεται εφικτός. Για το 2012 θα χρειαστεί δημοσιονομική προσαρμογή – όπως μετράται με τη βελτίωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου – περίπου 1% του ΑΕΠ, σύμφωνα με την ανωτέρω παραδοχή, για τη μείωση του ονομαστικού ελλείμματος στο 3% του ΑΕΠ.

Παράλληλα με τη δημοσιονομική εξυγίανση, η Ρουμανία σημείωσε πρόοδο στην υλοποίηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Στις 30 Μαρτίου 2010 εγκρίθηκε από το κοινοβούλιο νόμος περί δημοσιονομικής ευθύνης. Συστάθηκε δημοσιονομικό συμβούλιο το οποίο άρχισε να λειτουργεί – εξέτασε τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική στρατηγική 2011-2013 στη διάρκεια του θέρους. Η κυβέρνηση ενέκρινε σχέδιο συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης το οποίο προβλέπεται να υποβληθεί στο κοινοβούλιο κατά τα μέσα Σεπτεμβρίου. Η μεταρρύθμιση θα

βελτιώσει σημαντικά τη μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα των δημοσίων οικονομικών, διασφαλίζοντας παράλληλα ελάχιστα επίπεδα κοινωνικών παροχών. Πρόοδος σημειώθηκε επίσης όσον αφορά τη μισθολογική μεταρρύθμιση στον δημόσιο τομέα, πλην όμως θα πρέπει να θεσπιστούν σημαντικές συνοδευτικές νομοθετικές διατάξεις.

Τέλος, οι αρχές έδωσαν πρώτη προτεραιότητα στην απορρόφηση των ενωσιακών κονδυλίων προκειμένου να αντιμετωπιστεί ο εξαιρετικά χαμηλό ρυθμός απορρόφησης (περίπου 1,5%). Λήφθηκαν μέτρα για την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των συναφών υποδομών, τον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών, την αύξηση της αποτελεσματικότητας των δημοσίων συμβάσεων και τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη συγχρηματοδότηση έργων μέσω ειδικών εγγυοδοτικών μηχανισμών. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων αυτών πρέπει πάντως να εξακριβωθεί.

3.3. Συμπεράσματα

Με βάση τις τρέχουσες πληροφορίες φαίνεται ότι η Ρουμανία έχει αναλάβει δράση που αντιπροσωπεύει επαρκή πρόοδο στη διόρθωση του υπερβολικού ελλείμματος εντός των χρονικών ορίων που έχει θέσει το Συμβούλιο.

Ειδικότερα, η εφαρμογή πρόσθετων μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης που αντιπροσωπεύουν περίπου 5% του ΑΕΠ σε ετήσια βάση (περιλαμβανομένων της περικοπής των μισθών στον δημόσιο τομέα κατά 25%, της κατά 15% μείωσης των κοινωνικών παροχών – εξαιρουμένων των συντάξεων – και της αύξησης του συντελεστή ΦΠΑ από 19% σε 24%) έθεσε τη Ρουμανία σε κατάλληλη τροχιά επίτευξης του στόχου όσον αφορά το έλλειμμα για το 2010 που είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής (7,3% του ΑΕΠ). Επιπλέον, οι εκτεταμένες μεταφορές από τα μέτρα εξυγίανσης του 2010 και οι σχεδιαζόμενες επιπρόσθετες οικονομίες στο σκέλος των δαπανών αναμένεται να επιτρέψουν περαιτέρω μείωση του ελλείμματος κάτω από το 5% του ΑΕΠ το 2011. Παράλληλα, η Ρουμανία παραμένει προσηλωμένη στη μείωση του ελλείμματος κάτω από το 3% του ΑΕΠ το 2012, και ο στόχος αυτός φαίνεται εφικτός.

Τα μέτρα που λήφθηκαν από τη Ρουμανία μετά από τη σύσταση του Συμβουλίου αποτελούν σημαντικό βήμα για την αποκατάσταση υγιούς δημοσιονομικής θέσης και μακροοικονομικής σταθερότητας. Συγχρόνως υφίστανται σοβαροί κίνδυνοι. Ειδικότερα, κρίνεται κρίσιμη η διασφάλιση της διατήρησης των εφαρμοζόμενων μέτρων δημοσιονομικής εξυγίανσης και η μη εξουδετέρωση των αποτελεσμάτων τους από άλλες πολιτικές. Επιπλέον, οι αρχές πρέπει να εξακολουθήσουν να εφαρμόζουν αυστηρά τις μεταρρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής. Οι δηλώσεις περί νέων δαπανηρών πολιτικών πρωτοβουλιών και αλλαγών στα μέτρα εξυγίανσης πρέπει να αποφεύγονται. Οι δηλώσεις αυτές τείνουν να πυροδοτούν την αβεβαιότητα, σε μια περίοδο που η Ρουμανία χρειάζεται να καθησυχάσει τους επενδυτές όσον αφορά την προβλεψιμότητα των πολιτικών της.

Με βάση την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν απαιτούνται προς το παρόν περαιτέρω ενέργειες στο πλαίσιο της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος για την Ρουμανία. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί εκ του σύνεγγυς τις δημοσιονομικές εξελίξεις στη Ρουμανία σύμφωνα με τα όσα ορίζουν η Συνθήκη και το ΣΣΑ, ιδίως υπό το πρίσμα της εύθραυστης κατάστασης των δημόσιων οικονομικών.

Σύγκριση βασικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών προβολών

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Πραγματικό ΑΕΠ (μεταβολή %)	COM άνοιξη 2010	6,3	7,3	-7,1	0,8	3,5	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής ¹	6,3	7,3	-7,1	-1,9	1,5	4,4
	ΠΣΥ	6,3	7,3	-7,0	1,3	2,4	3,7
Κενό παραγωγής ² (% του δυνητικού ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	7,4	9,3	-1,8	-3,9	-3,4	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	7,4	9,2	-1,2	-6,2	-7,6	-6,4
	ΠΣΥ	7,4	9,5	-1,7	-3,3	-3,7	-2,7
Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	-2,5	-5,4	-8,3	-8,0	-7,4	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	-2,5	-5,4	-8,3	-6,9	-4,4	-3,0
	ΠΣΥ	-2,5	-5,5	-8,0	-6,3	-4,4	-3,0
Πρωτογενές ισοζύγιο (% του ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	-1,8	-4,7	-6,8	-6,2	-5,4	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	-1,8	-4,8	-6,5	-4,5	-2,6	-1,6
Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο ² (% του ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	-4,7	-8,2	-7,8	-6,9	-6,4	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	-4,7	-8,2	-7,9	-5,0	-2,1	-1,0
	ΠΣΥ	-4,7	-8,5	-7,5	-5,2	-3,2	-2,1
Διαρθρωτικό ισοζύγιο ³ (% του ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	-4,7	-7,7	-8,3	-7,1	-6,4	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	-4,7	-7,7	-8,4	-5,2	-2,1	-1,0
	ΠΣΥ	-4,7	-8,5	-7,5	-5,2	-3,2	-2,1
Ακαθάριστο δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	COM άνοιξη 2010	12,6	13,3	23,7	30,5	35,8	μ.δ.σ.
	Επικαιροποιημένες προγνώσεις της Επιτροπής	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.	μ.δ.σ.
	ΠΣΥ	12,6	13,6	23,0	28,3	29,4	29,7

Σημείωση:

¹Επικαιροποιημένες προγνώσεις που εκδόθηκαν τον Ιούλιο του 2010 οι υπηρεσίες της Επιτροπής στο πλαίσιο του προγράμματος πολυμερούς χρηματοδοτικής συνδρομής προς τη Ρουμανία.

² Κενά παραγωγής και κυκλικά προσαρμοσμένα ισοζύγια υπολογισμένα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

³ Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο πλην έκτακτων και λοιπών προσωρινών μέτρων.

Πηγές: Προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής από τον Ιούλιο 2010 στο πλαίσιο του προγράμματος ενίσχυσης του ισοζυγίου πληρωμών, εαρινές προγνώσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2010 (COM) και επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης (ΠΣΥ) του Μαρτίου 2010.